

Státní závěrečná zkouška

Státní závěrečná zkouška z hudební výchovy ve studiu učitelství pro 1. stupeň základní školy

Obsah státní závěrečné zkoušky:

SZZ má komplexní charakter: zahrnuje uplatnění poznatků a dovedností ze všech disciplín a vyúsťuje v jejich didaktickou interpretaci.

A) Práce s písní

1. Přednes písně (zpěv, nástrojový doprovod, transpozice).
2. Analýza písně (harmonie, formální stavba).
3. Taktovací problematika (nástup, základní taktovací schémata, užití děleného či sloučeného gesta, dílčí závěry, dynamika, závěr).
4. Rytmická problematika.
5. Intonační problémy v písni.
6. Pěvecké problémy (frázování, výslovnost, vazba tónů apod.).
7. Metody nácvičku písně včetně přípravných cvičení.
8. Prostředky motivace a možnost výchovného využití písně.
9. Možnost uplatnění dvoj a vícehlasého zpěvu.
10. Doprovod písně na dětské hudební nástroje.
11. Možnosti pohybového projevu k písni.
12. Píseň jako inspirační zdroj pro dětskou hudební tvořivost.

Písně:

Až já pojeďu přes ten les
Čí to husičky
Čtyři koně jdou
Dívča, dívča, laštovička
Ještě dnes
Měla jsem holoubka
Na našem dvoře
Okolo Frýdku
Okolo Třeboně
Štědrej večer nastal

B) Práce s poslechovou skladbou

1. Historicko genetická analýza skladby (v širším kontextu dějin hudby).
2. Strukturální a sémantická analýza (rozběr skladby z hlediska formy, harmonie, instrumentace a dalších vyjadřovacích prostředků ve vztahu k obsahu skladby; žánrové, typové a druhové charakteristiky).
3. Metodický postup při práci s poslechovou skladbou.
4. Poslech ve struktuře vyučovací hodiny, sepětí poslechových činností s ostatními aktivitami (zpěvem, pohybem, instrumentální hrou, tvořivými projevy).

Poslechové skladby:

- a) J. S. Bach: Rondo z Orchestrální suity h moll
- b) W. A. Mozart: Malá noční hudba (1. věta)

- c) Drobná romantická klavírní či houslová skladba (Schubert, Schumann, Chopin, Čajkovskij, Smetana aj.) dle vlastního výběru s vlastní interpretací
- d) N. A. Rimskij – Korsakov: Let čmeláka
- e) B. Britten: Simple Symphony (Prostá symfonie) – 2. věta Playful Pizzicato (Hravé pizzicato)
- f) B. Smetana: Pochod komediantů z opery Prodaná nevěsta
- g) C. Saint-Saëns: Karneval zvířat (Slon, Labuť)
- h) J. Suk: Sousedská
- i) L. Janáček: Pilky z Lašských tanců
- j) B. Martinů: Otvírání studánek (část kantáty)

Rozšiřující tematické okruhy k jednotlivým poslechovým skladbám:

Ad a) Druhy a formy instrumentální hudby období baroka. Charakteristické znaky barokní hudby.

Ad b) Typické formy instrumentální hudby období klasicismu. Charakteristické znaky klasicistické hudby a její hlavní představitelé.

Ad c) Stylové rysy romantické hudby. Typické formy raného romantismu a jeho hlavní představitelé.

Ad d) Programní hudba, její typické formy a výrazové prostředky především v období novoromantismu.

Ad e) Stylová rozmanitost hudby 20. století

Ad f) Vznik a vývoj opery.

Ad g) Orchester a komorní instrumentální soubory.

Ad h) Hudba a tanec.

Ad i) Folklórní inspirace v české hudbě.

Ad j) Sólové pěvecké hlasy a pěvecké soubory.

C) Teoretické poznatky (v souvislosti s analyzovanou písní)

- stavba durové stupnice
- kvintový a kvartový kruh durových stupnic
- T5 a jeho obraty
- stavba a druhy mollových stupnic
- kvintový a kvartový kruh mollových stupnic
- paralelní a stejnojmenné stupnice
- základní a odvozené intervaly
- základní a vedlejší harmonické funkce
- mimotonální dominanty
- rytmické zvláštnosti (ligatura, koruna, tečka za notou, synkopa, předtaktí, změna metra)
- přednesová označení tempa, dynamiky, výrazu
- zákonitosti malých písňových forem